

LOWAN-PO studiedagen 2024

**k wt j sprkt mjn tl nt.
Vr jw wrdn stt n hk.
k kn j nt bgrijpn. Mr k
wl grg mt j n gsprk.**

Passage van het gedicht 'Hilversum'.

LOWAN-PO studiedagen

26 en 27 maart 2024

In deze brochure lees je meer informatie over de LOWAN-PO studiedagen 2024. Het thema dit jaar is 'Taal is overal'.

We hebben dit jaar gekozen voor een nieuwe opzet. Iedere deelnemer maakt een keuze uit ruim 70 verschillende sessies. Deze sessies verschillen in opzet (zie legenda) en tijdsduur. Vanaf 12 maart kan je via de app je eigen programma samenstellen. Hierdoor heeft iedere deelnemer een unieke dag. De opzet en inhoud van beide studiedagen is hetzelfde.

Stel jouw ideale studiedag samen via de volgende stappen:

1. Schrijf je in voor de studiedag.
2. Bekijk deze brochure. Welke sessies spreken jou het meest aan?

3. Meld je via de app vanaf 12 maart aan voor sessies. Dieetwensen? Ook dit geef je via de app aan ons door.
4. Zorg dat je tussen elke sessie 15 minuten wisseltijd plant.
5. Wil je jouw programma nog wijzigen? Dit kan tot het moment dat een sessie begint.

Programma studiedagen:

09.00	Inloop met koffie/thee en start informatiemarkt
09.45	Plenaire opening
10.45	Start keuzesessies
11.30 - 14.00	Lunchbuffet geopend
15.15	Einde keuzesessies
15.30	Plenaire slotsessie met Sinan Can
16.15	Borrel en nagesprek

Type sessies: ■ workshop ▲ lezing/masterclass ◆ panelgesprek
■ pitch/mini-les/onderzoek ● doe-sessie ● inloopsessie

Type keuzesessies:

Er zijn diverse keuzesessies. In de brochure hebben we deze sessies een symbool en kleur gegeven.

Voorbeeld van de dag:

09.00	Inloop met koffie/thee en bezoek aan de informatiemarkt
09.45	Plenaire opening
10.45	Panelgesprek: Hoe meertalig is de toekomst van ons onderwijs?
11.30	Lunchen en netwerken
12.00	Lezing: Steven Pont: Taal leer je overal waar relaties goed zijn
13.15	Doe-sessie: Adinda de Vreede: Teken je gesprek®: gesproken taal in een visueel schema
14.30	Workshop: Ria Goedhart: Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (ervaren lkr.)
15.30	Slotsessie met Sinan Can
16.15	Borrel en nagesprek

LOWAN kiest voor duurzaam. De lunch is vegetarisch, de locatie is goed bereikbaar met het OV en deze brochure verspreiden we digitaal.

Geniet van het samenstellen
van een mooie studiedag!

Keynote

1

Taal leer je overal waar relaties goed zijn (Keynote van Steven Pont)

Wanneer je een nieuwkomer bent, spelen er al snel een aantal dingen door elkaar. Ten eerste rouw, omdat je in ieder geval een aantal verlieservaringen hebt. Verder ook onveiligheid, want je komt in een voor jou totaal onbekende situatie terecht en je gaat ook nog eens een onzekere toekomst tegemoet. Ten derde moet je ook nog van alles leren, om te beginnen een nieuwe taal. Wanneer stress een belangrijke factor in het leven is, neemt het belang van de kwaliteit van relaties in je omgeving toe. Dat is dus niet zozeer de didactische kant van school, maar vooral de pedagogische. Maar wat mag een nieuwkomer op dat gebied dan van ons verwachten? Laten we het daar eens wat uitgebreider met elkaar over hebben.

Steven Pont is psycholoog, (oud-)onderwijzer, columnist, mediator en auteur. Zijn hoofdthema's zijn: opvoeding, onderwijs en leiderschap. Steven schreef verschillende boeken en werkt regelmatig mee aan tv-programma's over onderwijs en opvoeden.

Spelen en taal

2

Speel & Bouw je Taal

In deze workshop ervaar je de basisprincipes van de methodiek LEGO® SERIOUS PLAY®. Met legostenen kan een kind al snel bouwen. De legostenen veranderen in verhalen, metaforen en taal. Door de metaforen te duiden ontstaat interactie, begrip en inzicht. Alle zintuigen worden aangezet om te leren! Tijdens deze sessie leer je hoe- en waarom je legostenen kan inzetten in het onderwijs aan nieuwkomers. Marije Kooi is creatief therapeut & organisatie-antropoloog en is eigenaar van het bedrijf Seriousplaycoach.

3

De taal van spel (basis)

Tijdens deze lezing wordt de rol van spel bij de totaalontwikkeling van het zeer jonge kind en jonge kind (tot 7 jaar) verhelderd. We zoeken naar antwoorden op vragen als: Hoe sluiten we aan bij kinderen die niet betrokken zijn? Hoe kan rekening gehouden worden met de neurodiversiteit en culturele diversiteit? Welke invloed heeft onveilige hechting op spelgedrag? En wat is het belang van scripts? Hiermee wordt duidelijk dat taal overal is en dat het spel de motor kan zijn bij taalontwikkeling. Carla van Deelen is docent bij de Hogeschool Utrecht met een specialisatie in gedrag, spel en jonge kind.

4

Laat je meenemen in de wereld van theater

Een dramaworkshop waarin je kennis maakt met verschillende theatermethodes die een positief effect hebben op het welbevinden van leerlingen en hun taalontwikkeling. Energiek, verfrissend, praktisch en inzetbaar in je groep! Elsbeth Endeman en Ruth den Hertog zijn theatermaker en dramadocent. Ze werken allebei op een ISK.

5

De taal van spel: analyseren en interveniëren (ervaren lkr.)

Deze doe-sessie is vooral geschikt voor de meer ervaren leerkrachten met betrekking tot jonge nieuwkomers. Tijdens deze workshop wordt de rol van spel bij de totaal ontwikkeling van het zeer jonge kind en het jonge kind (tot 7 jaar) verhelderd. We gaan in deze workshop spel analyseren, het niveau vaststellen en de ingrediënten voor een passend plan samenbrengen. Deze workshop is praktisch van aard. Carla van Deelen is docent bij de Hogeschool Utrecht.

6

Kennismaking TeamUp op school

TeamUp op School biedt kinderen met een migratieachtergrond structuur, stabiliteit, veiligheid en ontspanning. Het traumasensitieve programma biedt psychosociale steun door spel en bewegingsactiviteiten. Dankzij het non-verbale karakter kunnen kinderen op elk moment instappen. Kom zelf ervaren wat TeamUp precies doet en waardoor het werkt! Yvonne Bloem en Aniek Binnerts geven allebei dagelijks TeamUp trainingen door het hele land.

7

Gym, in de schoenen van de leerling

Tijdens deze workshop gaat het over gymnastiek aan anderstalige leerlingen. Jullie worden meegenomen in hoe een leerling zich mogelijk voelt tijdens de eerste gymles. Hierna bespreken we hoe we de taalontwikkeling kunnen bevorderen in de gymlessen m.b.v. schooltaalwoorden. Wat bieden we nieuwkomers aan en hoe sluit dit zo goed mogelijk aan op het reguliere basisonderwijs? Jelle Boot heeft jarenlang gymlessen gegeven in het regulier basisonderwijs. Op dit moment werkt hij op een ISK als gymdocent.

8

Maak je eigen kunstwerk in DE MAAKRUIJTE

Zin om creatief aan de slag te gaan met thema's van Wereld vol Woorden? Kom dan naar DE MAAKRUIJTE! In deze creatieve broedplaats maak je een keuze uit verschillende technieken en materialen om jouw eigen kunstwerk te maken. Wedden dat jij geïnspireerd raakt om jouw lessen nog creatiever te maken? Sjaan van Riel is directeur bij stichting De Maakruimte. Stichting De Maakruimte ontwerpt en produceert creatieve en innovatieve projecten.

9

Drama 'Taal door beweging'

In deze actieve doe-sessie ervaar je hoe je de woordenschat spelenderwijs kunt stimuleren door beweging bij de jonge nieuwkomers (kleuters). Met inspirerende en actieve voorbeelden kun je hiermee praktisch aan de slag in je eigen groep. Christa de Vries is werkzaam als kindercoach.

10 Als ik minister van onderwijs zou zijn...

Bij het ministerie van OC&W wordt nagedacht over manieren om het onderwijs aan nieuwkomers (nog) beter te regelen. Nu en in de toekomst. We willen daarom graag met jou in gesprek! Tijdens een korte coöperatieve sessie waan je jezelf minister en vertel je ons wat er nodig is om nieuwkomers een zo goed mogelijke start en kansen in ons onderwijs te bieden. Deze sessie wordt geleid door Cobi van der Broek en Janita van Dorland. Zij zijn beiden werkzaam bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Geletterdheid en taal

11 Dyslexie bij nieuwkomers: bestaat dat?

Dikwijls wordt de vraag gesteld: kun je dyslexie vaststellen bij nieuwkomers? Dat is niet zo eenvoudig. Zijn de haperingen te verklaren vanuit de tweedetaalverwerving of had de leerling ook al moeite met lezen in de thuistaal? Na een korte introductie kijken we naar een casus. Deze workshop wordt gegeven door Femke Scheltinga, adviseur ITTA UvA.

12 Rijke teksten ook in het nieuwkomersonderwijs!

Taal ontwikkel je boek voor boek, tekst voor tekst. Nieuwkomers lopen vaak vast na hun overstap naar het reguliere onderwijs. Deze lezing gaat over de vraag hoe we ze beter kunnen voorbereiden door boeken en teksten centraal te stellen in het nieuwkomersonderwijs. Erna deelt kennis en voorbeelden van het werken met rijke teksten in het nieuwkomersonderwijs. Erna van Koeven is auteur van 'Rijke taal' en hoofddocent en onderzoeker bij Hogeschool Windesheim. Erna schrijft regelmatig blogs over het nieuwkomersonderwijs.

13 Aan de slag met leesbevordering in nieuwkomersonderwijs

Leesvaardigheid is cruciaal voor het uitbreiden van taalvaardigheid en het vergroten van algemene achtergrondkennis. Lezen verrijkt je wereld. Hoe kun je nieuwkomers motiveren om veel te lezen als het lezen met begrip nog moeite kost? In deze workshop kijken we naar verschillende leesactiviteiten. Deze workshop wordt gegeven door Femke Scheltinga, adviseur ITTA UvA.

Rekenen en taal

14 Digitale geletterdheid combineren met taal

In deze interactieve workshop leer je wat digitale geletterdheid is. Je maakt kennis met verschillende tools waarmee je taal en digitale geletterdheid kunt combineren, om zo te werken aan woordenschat, mondelinge taalvaardigheid en rijke taal. Miranda Wedekind heeft jarenlang als leerkracht in het basisonderwijs gewerkt en is specialist digitale geletterdheid.

15 Rijke teksten lezen met nieuwkomers

Hoe lees je rijke teksten met nieuwkomers? Hoe verrijk je hun ervarings- en taalbasis? Hoe zorg je dat alle kinderen mee kunnen doen, plezier in lezen krijgen en de betrokkenheid groot blijft? Tijdens deze workshop doen we samen een les die je morgen met je eigen klas kunt doen. Merlijn Wentzel en Jolijn Kromhout zijn consultants van Stichting Taalvorming. Jolijn is tevens werkzaam als leerkracht bij Taalschool Utrecht.

16 Klankonderwijs: de praktische basis

Onderwijs aan nieuwkomers vraagt om het vergroten van kennis en vaardigheden. Klankonderwijs verdient een plek in dat onderwijsaanbod. In deze workshop doe je praktische kennis op over het voorbereiden en uitvoeren van een klankles, zodat je die de volgende dag kunt geven. Leonie de Heer heeft jarenlange ervaring als leerkracht in het nieuwkomersonderwijs. Momenteel is ze als adviseur werkzaam bij PCOU Willibrord.

17 Taalsteun geven in de rekenles

Taal is overal, ook (of zelfs) in de rekenles. Door taalsteun te bieden in je les, zorg je ervoor dat kinderen die de Nederlandse schooltaal nog aan het leren zijn, kunnen rekenen op hun niveau. In deze workshop leer je hoe je taalsteun kunt geven tijdens de rekenles en ga je hiermee oefenen. Anne van Buul en Chantal Fuchs zijn beiden werkzaam bij Hogeschool De Kempel. Anne is specialist taal-lezen en meertaligheid. Chantal is opleidingsdocent.

18 Passende rekeninterventies voor nieuwkomers

Een rekeninterventie is passend wanneer deze aansluit bij het rekenniveau van je leerling en wanneer de leerling werkt aan het automatiseren van vaardigheden. Meten op het rekenmuurtje van Bareka, remediëren via Rekensprint of juist extra oefenen met Leitner oefensystemen en oefenmaterialen helpen je leerlingen gericht verder. Tijdens deze workshop gaat het over passende rekeninterventies i.c.m. deze leermiddelen. Simon van der Sluijs is ontwikkelaar- en trainer bij SchoolSupport.

19 6 praktische tips voor rekenen met jonge nieuwkomers

Rekenen gaat over denken in abstracte vorm en taal. Het is belangrijk om jonge kinderen kennis te laten maken met die abstractie en bijbehorende begrippen. In deze workshop geven we zes tips voor werken aan rekenen en rekentaal met nieuwkomerskleuters. Saskia Versloot, taalspecialist bij de IJsselgroep & Tanja Faber-Ujcic specialist jonge kind geven deze workshop.

20 Meten en rekenen met het rekenmuurtje van Bareka

De rekenniveaus van je leerlingen lopen sterk uiteen. Hoe bepaal je snel het rekenniveau van een nieuwe leerling? In deze pitch krijg je informatie over Bareka en de koppeling met Rekensprint. Is Bareka wellicht een belangrijke toevoeging voor jullie rekenaanbod? Simon van der Sluijs is ontwikkelaar- en trainer bij SchoolSupport.

21 Mini-les rekenen voor kleuters

Van 14.00-14.30 en van 14.45-15.15 geven Saskia Versloot en Tanja Faber-Ujcic een mini-les rekenen over drijven en zinken. Kom je ook kijken en meedoen?

22 Thuis talen inzetten in de rekenles

In deze workshop verkennen we verschillende manieren waarop je thuis talen van leerlingen kunt benutten om het leren van rekenen en wiskunde te bevorderen. Na afloop ben je bewuster van de mogelijkheden die meertaligheid kan bieden tijdens de rekenles. Ook heb je concrete ideeën over hoe jij dit kunt toepassen in jouw klas. Lianne Stolte is promovendus aan de Universiteit Utrecht en doet onderzoek naar het inzetten van thuis talen.

23 Poëzie schrijven met de taalronde

Hoe kun je poëzie schrijven met nieuwkomers in kleine stappen, vanuit eigen ervaringen. Wanneer een leerling mag vertellen, luisteren, tekenen en schrijven over iets wat het zelf heeft meegemaakt, is de betrokkenheid groot. Het schrijven van poëzie is zoeken hoe je taal gebruikt, naar hoe je zegt wat je wilt zeggen, met weinig woorden. Tijdens deze workshop leer je hoe je dit kunt aanpakken. Merlijn Wentzel en Jolijn Kromhout zijn consultants van stichting Taalvorming. Jolijn is tevens werkzaam als leerkracht bij Taalschool Utrecht.

24 Vandaag zinsdelen juf? Wauw! (basis)

Kennismaking met De Bovenkamer (DBK). Een opzoekboek voor grammatica voor anderstalige leerlingen vanaf 8 jaar tot 16 jaar. Wat is De Bovenkamer? Hoe zet je het in? Deze sessie is voor teamleden die nog niet bekend zijn met De Bovenkamer. Josée Coenen is taalkundige, trainer en auteur. Josée is de auteur van onder andere Zien=Snappen en De Bovenkamer.

Let op: graag exemplaar DBK (leerlingenboek + handleiding) meenemen.

25 Exclusieve sessie 'Reclame maken voor jezelf'

Tijdens deze exclusieve workshop ga je op zoek naar je drijfveren en kracht. Onder leiding van een gepassioneerde schrijver/dichter en een topfotograaf die je portretteert, werk jij aan een gedicht, rap of spoken-word. Dat verbindt. En wist je dat op verschillende plekken in Nederland nieuwkomersleerlingen je zijn voorgegaan? Deze inspirerende sessie wordt gegeven door dichter Melle Dotinga in samenwerking met een professionele fotograaf. Uiteraard wordt jouw werk nadien geprint en opgestuurd.

Let op: voor deze workshop zijn max. 20 plekken beschikbaar (1 persoon per school).

26 Grammatica onderwijzen? Ja! Hoe? Met De Bovenkamer! (ervaren)

Tijdens deze workshop leer je hoe je De Bovenkamer kunt inzetten bij allerlei taallessen, bij schrijflessen, spreekbeurten of spellingslessen uit moedertaalmethodes zoals Staal, Taalactief of Taal op Maat. Deze workshop is heel geschikt voor leerkrachten die meerjarige nieuwkomers in de reguliere groep hebben, of ambulante begeleiders. Josée Coenen is taalkundige, trainer en auteur. Josée is de auteur van onder andere Zien=Snappen en De Bovenkamer.

Let op: graag meenemen DBK (leerlingenboek + handleiding) + kopie taalles.

27 Pakkend schrijven: schrijftips voor schoolleiders & coördinatoren

Iedereen kan toch schrijven? Ja, op school hebben we allemaal geleerd hoe we foutloos schrijven op het gebied van grammatica en spelling. Maar hoe je aantrekkelijk schrijft? Dat moest je zelf uitvinden. In deze sessie leer je hoe je elke tekst pakkender maakt met schrijftechnieken die je niet op school leerde. Of het nu gaat om rapporten, schoolgidsen (voor ouders met beperkte kennis van Nederlandse taal), webteksten of e-mails. Dennis Rijnvis (Schrijfvis) is journalist voor onder meer De Volkskrant, Quest en Psychologie Magazine.

Let op: neem je laptop mee.

Taal en cultuur

28 Culturele diversiteit in de klas

Overal ter wereld groeien kinderen op en leren kinderen taal. Maar hoe dat gaat kan verrassend anders zijn! Via praktijkvoorbeelden en theorie krijg je eyeopeners over cultuurverschillen die ertoe doen in het onderwijs. Je krijgt handvatten om ermee om te gaan en je doet een onvergetelijke oefening. Deze workshop wordt gegeven door Jannie Limburg. Bij politie en onderwijs ontwikkelde zij haar expertise en nu geeft zij trainingen over interculturele diversiteit en professionaliteit.

29 Iedere taal is een wereld

Deze workshop gaat over effectieve communicatie voor leerkrachten met ouders met een andere culturele achtergrond. Cultuur beïnvloedt iemands stijl van communiceren. En iemands kijk op de wereld. Als je daarvan uitgaat: hoe kun je dan aan ouders duidelijk maken wat zij van de school kunnen verwachten? En wat de school van hen verwacht? Tijdens deze workshop krijg je daarvoor inzichten en tips aangereikt. Leila Jaffar en Radi Suudi zijn werkzaam als trainers en adviseurs op het gebied van interculturele communicatie. In 2023 verscheen hun boek 'Iedere taal is een wereld'.

30 Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (ervaren lkr.)

Scholen die willen samenwerken met ouders, zetten in op verschillende vormen van ouderbetrokkenheid. De wijze waarop ouders hun betrokkenheid invulling geven, correspondeert echter niet altijd met de verwachtingen van de school. In deze workshop, voor ervaren leraren, delen we wetenswaardigheden vanuit het perspectief van ouders en bespreken we een denkkader dat zich richt op hun kapitaal. Ria Goedhart is docent aan de Hogeschool Utrecht en doet promotieonderzoek naar Educatief Partnerschap in een meertalige context.

31 “Wat is dat eigenlijk, boos zijn?”

Net zoals talen, normen en waarden verschillen tussen culturen, worden ook emoties anders beleefd tussen culturen. Meertalige kinderen leven dus niet in één maar in verschillende emotionele werelden. In deze lezing verdiepen we ons in de complexe interactie tussen taal, cultuur en emotie en leren we de potentiële implicaties ervan voor de emotionele beleavingswereld van nieuwkomers. Graziela Dekeyser is werkzaam als postdoctoraal onderzoeker bij KU Leuven en onderzoekt hoe scholen omgaan met etnisch-culturele en talige diversiteit.

Taal en muziek

32 Zingend Nederlands leren met Sounds for freedom

In deze interactieve workshop krijg je een muzikles zoals wij die op de nieuwkomersscholen geven: zingend (en misschien wel rappend) Nederlands leren. De lessen van Sounds voor Freedom sluiten thematisch aan op de BAK-lijst. Een les bestaat altijd uit een zangoefening t.b.v. de klankvorming en een lied, waarbij verschillende werkvormen worden gebruikt. Anne Brattinga en Nanda Akkerman zijn vocal coaches en docenten bij Sounds for Freedom.

33 Safe & Sound: muziektherapie in de klas

Safe & Sound is een preventieve interventie waarbij muziektherapie wordt ingezet binnen het onderwijs aan nieuwkomers. In deze workshop maak je kennis met de methode, de zelfgeschreven liedjes van de kinderen over o.a. talenten, vriendschap en familie en de resultaten van deze methode. Ook leer je hoe je zelf muzikale werkvormen in de klas kunt uitvoeren (ook al ben je geen therapeut of muziekdocent). Sander van Goor is muziektherapeut en werkt al jarenlang met nieuwkomers in Nederland en geeft daarnaast trainingen aan organisaties in (post)-conflict gebieden zoals Syrië, Irak, Oekraïne en Libanon.

Taal en spreken

34 Grammatica bij Wereld vol Woorden thematisch (basis)

Werk je met Wereld vol Woorden thematisch en wil je de grammaticale taalontwikkeling van je leerlingen stimuleren? Volg dan deze workshop en leer je hoe je dit kunt aanpakken. Deze workshopvariant is voor collega's die nog geen of weinig kennis hebben van de didactiek van Zien is Snappen. Onderwijskundige Hanna Kuijs werkt als leerkracht en NT2-specialist.

35 Grammatica bij Wereld vol Woorden thematisch (verdieping)

Werk je al enige tijd met Wereld vol Woorden thematisch? Ben je bekend met de didactiek van Zien is Snappen én wil je de grammaticale taalontwikkeling van je leerlingen nog beter en structureler stimuleren? In deze verdiepende workshop leer je hoe je dit kunt aanpakken. Onderwijskundige Hanna Kuijs werkt als leerkracht en NT2-specialist.

36 Taal of toch TOS?

Taal is overal, waardoor nieuwkomerskinderen van nature het Nederlands snel op kunnen pikken. Maar soms beheersen kinderen het Nederlands niet zo snel als je zou verwachten. Zou er sprake zijn van een taalontwikkelingsstoornis (TOS)? Tijdens deze workshop wordt aan de hand van een casus besproken hoe je een mogelijke TOS kunt signaleren. Janneke de Waal is werkzaam als logopedist en remedial teacher.

Taal en woorden

37 Woorden voor weerbaarheid (basis)

Hebben jouw leerlingen soms moeite om taal te gebruiken in sociale situaties? Wat als je leerlingen spelenderwijs kunt leren hoe zij kunnen reageren in sociale situaties? Van grenzen aangeven tot complimenten geven. Na deze actieve workshop heb jij het gereedschap in handen waarmee jij je leerlingen daarbij kunt helpen. Michiel Commandeur is weerbaarheidstrainer en spelontwikkelaar.

38 Thematisch werken aan woordenschat, zonder methode

Een goede woordenschatles zonder methode? Dat kan! In deze inspirerende workshop leer je thematisch te werken. Welke woorden bied je aan en hoe doe je dit volgens de viertakt didactiek? Je ontdekt hoe je een les voorbereidt, met wisselende werkvormen op verschillende niveaus. Mariska Groeneveld is leerkracht in het nieuwkomersonderwijs. Daarnaast is zij een van de auteurs van Wereld vol Woorden.

39 Een woordenschattest speciaal voor nieuwkomers

'Nederlands voor Alle Kinderen' is een nieuwe test voor woordenschatontwikkeling voor nieuwkomers van 4 – 12 jaar. Tijdens deze lezing zie je de inhoud en leer je over de functionaliteit van de test. Daarnaast hoor je de verantwoording voor de woordselectie en de gebruikte testmethode. Tevens leer je de factoren die T2-ontwikkeling kunnen beïnvloeden. Deze test is vanaf eind maart voor de taalscholen kosteloos beschikbaar. Manuela Pinto en Shalom Zuckerman zijn werkzaam bij de Universiteit van Utrecht en ontwikkelaars van deze test.

40 Thematisch werken met LOGO3000

Deze inspirerende workshop voor startende nieuwkomersleerkrachten gaat over woordenschat. Het ontwerpen van een les met de viertakt didactiek staat centraal. Je ontdekt hoe je thematisch werkt met LOGO3000 en hoe je een les indeelt met wisselende werkvormen op verschillende niveaus. Mariska Groeneveld is leerkracht in het nieuwkomersonderwijs.

Tijdens de dag is er een informatiemarkt. De markt is open van 9.00 tot 17.00 uur. Een aantal standhouders uitgelicht: CED groep, Boom, Global Talk, Bukibook, Schoolsupport.

41

Panelgesprek: woordenschatonderwijs is (g)een vak apart

Er is in het onderwijs in toenemende mate aandacht voor thematisch en geïntegreerd werken. Maar hoe zorg je ervoor dat bij het werken met rijke thema's het leren van nieuwe woorden en grammatica voldoende expliciete aandacht krijgt? Samen met experts en neerlandici Erna van Koeven & Josée Coenen, onderwijskundige Hanna Kuijs en leerkracht van het jaar Cora Posthumus onderzoeken we welke verschillende inzichten er zijn en welke praktijkgerichte en wetenschappelijke inzichten hier aan ten grondslag liggen. Vragen vanuit het publiek zijn natuurlijk welkom!

Dit panelgesprek wordt geleid door Harm van Gerven.

42

Thematiseren draait om herkenbaarheid

In deze inspirerende workshop zie je wat je met thema's kunt bereiken die een stuk eenvoudiger lijken dan de traditionele thema's. Thema's zoals de voordeur, de wasmachine of de auto. Juist door dit soort herkenbare onderwerpen ervaar je betrokken, enthousiaste kleuters die al spelend de wereld leren kennen en leren begrijpen! Tessel van der Linde werkt al jaren als onderwijsadviseur. Ze begeleidt leerkrachten bij spelend en onderzoekend leren.

43

Woorden in Prenten, nog meer woorden leren!

Een kennismaking met Woorden in Prenten. Prentenboeken voorlezen is goed voor het stimuleren van het leesplezier en de taalontwikkeling. Anderstalige leerlingen hebben woordenschatlessen (inhouds- en functiewoorden) nodig zodat ze na een lessenreeks ook genieten van de oorspronkelijke tekst. Marije Heiderijk is mede-auteur van Woorden in Prenten en Zien = Snappen. Daarnaast is ze trainer, coach en ontwikkelaar.

44

Praktische consolideertips, want taal is overal!

Taal is overal. Hoe kun je de woorden van LOGO 3000 op een aansprekende manier de hele dag door laten terugkomen? Nieuwkomersschool Kuna Mondo laat, in samenwerking met Rezulto, praktische consolideertips uit de praktijk zien. Zodat jij direct morgen enthousiast aan de slag kan gaan met jouw vier- tot achtjarigen! Veronique Rijkenberg en Marije Oomens zijn allebei leerkracht binnen Kuna Mundo. Marije Oomens is tevens NT2-specialist.

Taal en welbevinden

45 TeamUp, praten zonder woorden (verdieping)

Het non-verbale karakter van TeamUp biedt kinderen de mogelijkheid om ervaringen te delen en te verwerken, zonder daarover te hoeven praten. Wat maakt dat het weglaten van taal soms juist goed is voor nieuwkomerskinderen? Wat doet het met hun lijf, en wat betekent dit voor jouw lesgeven? Yvonne Bloem en Anoek Binnerts zijn beiden TeamUp trainer.

46 Doe's lief: compassietraining voor kinderen

In deze workshop leer je hoe je leerlingen met speelse oefeningen kunt helpen om steviger in hun schoenen te staan. Zo kun je ze leren dat het niet altijd lukt om alles goed te doen, dat het prima is om anders te zijn dan de rest en dat zij daarin net zo zijn als iedereen. Irma Smegen zet zich in voor welbevinden van leerlingen. Ze is auteur van o.a. 'Speel je wijs'.

47 Onbekend talent herkennen en begeleiden

Wat is hoogbegaafdheid en hoe herken je hoogbegaafdheid bij nieuwkomers? De leerling heeft nog onvoldoende woordenschat om aan te geven wat het nodig heeft. Het lukt door de taalafstand vaak niet om te laten zien wat het kan. Samen kijken we naar hoe we deze leerlingen kunnen herkennen en begeleiden. Leonieke Boogaard en Sima Daoud zijn projectleider van 'Vele gezichten van hoogbegaafdheid'. Daarnaast is Sima directeur van stichting IQ+.

48 In gesprek met ouders over kindermishandeling

In deze workshop delen wij de inzichten uit onze verkenning naar het toepassen van de meldcode 'kindermishandeling bij nieuwkomersgezinnen' door professionals uit de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, onderwijs en Veilig Thuis. Vervolgens gaan wij met de deelnemers in gesprek over wat zij in hun dagelijkse praktijk tegenkomen en wat zij zelf kunnen doen om het onderwerp van kindermishandeling te adresseren bij nieuwkomersgezinnen. Ingrid van den Elsen en Laxsini Murugesu zijn onderzoekers bij Pharos.

49 Nieuwkomers en hechting

Op de vlucht. Alles achterlaten. Gevaarlijke situaties meemaken, vijandige mensen tegenkomen. In Nederland vaak keer op keer verplaatst. Hechten aan mensen wordt dan lastig. Als leerkracht kun je deze 'onthechte' kinderen die vaak ontregeld onze klas inkomen en onze taal nog niet goed spreken ondersteunen met de 'taal' van verbinding. Anton Horeweg is gedragsspecialist en auteur van onder andere 'De traumasensitieve school. Anders kijken naar gedragsproblemen in de klas.'

50 Lancering tool: welbevinden in het nieuwkomersonderwijs

Pharos heeft, in samenwerking met LOWAN en enkele onderwijsprofessionals, een (gratis) tool ontwikkeld waar je inhoudelijke informatie, inspirerende filmpjes en praktische handvatten vindt gericht op het welbevinden van jouw nieuwkomersleerlingen. Deze tool richt zich met name op onderwijsprofessionals die nieuw zijn in het nieuwkomersonderwijs. In deze interactieve sessie gaan we graag met de deelnemers aan de slag om de tool te leren kennen. Anna de Haan en Marjolijn van Leeuwen werken als senior projectleiders bij Pharos.

Taal en gesprek

51 Teken je gesprek®: gesproken taal in een visueel schema

Tijdens deze activiteit maak je kennis met het visueel maken van een gesprek. Teken je gesprek® geeft met kleuren en schema's het gesprokene weer op papier. Er ontstaat een visueel en kernachtig overzicht. Omdat Teken je gesprek® óók talig is, moet je doelgroep (8 t/m 100 jr) kunnen lezen (in het Nederlands of in de eigen taal). Adinda de Vreede is remedial teacher, gedragscoach, gezinscoach en speltherapeute.

52 Sterke start met een goede intake

Maak jouw kennismaking en intake met nieuwkomers (nog) sterker! Het is de basis voor een fijne start, meer ouderbetrokkenheid en effectieve samenwerking. Vanuit praktijkervaring een workshop over intercultureel werken, het stellen van gerichte vragen voor het onderwijsproces en het afhandelen van formele regelzaken. Ook hoor je welke informatie over school en systeem handig zijn om met ouders te delen. Paul Nijhof is coördinator van Kindcentrum Mozaïek in Helmond.

53 Panelgesprek: Ouderbetrokkenheid verbeteren vraagt om duidelijkheid

Een goede samenwerking met ouders is belangrijk, maar zeker niet altijd eenvoudig. Over onderwerpen als onderwijsaanbod, huiswerk en pedagogische aanpak wordt door ouders soms zeer verschillend gedacht. Hoe geef je educatief partnerschap vorm als de meningen en achtergronden zo verschillend zijn? Wat kunnen we doen om de input van ouders (nog) meer te waarderen? Hoe kunnen we ouders meer betrekken bij de onderwijsinhoud en de schoolorganisatie? Tijdens dit panelgesprek met Maja Zuiderveld, Ria Goedhart en Paul Nijhof verkennen we graag dit boeiende onderwerp.

Dit panelgesprek wordt geleid door Harm van Gerven.

Meertaligheid

54 Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (basis)

Leraren van nieuwkomers die inzetten op samenwerking met ouders delen positieve ervaringen. Dit ondanks uitdagingen, zoals het ontbreken van een gemeenschappelijke taal en een gezamenlijk perspectief op wederzijdse verantwoordelijkheden. In deze workshop delen we praktijkervaringen over wat werkt. We gaan in op omgaan met cultuurverschillen en bewust kijken naar je verbale en non-verbale houding. Ria Goedhart is docent aan de Hogeschool Utrecht en doet promotieonderzoek naar Educatief Partnerschap in een meertalige context.

55 Boost Your Brain: verrijken van het kijken

De grootste impact in het onderwijs, maak je met de kleinste brain-hacks. Verbetering van het resultaat, begint bij het brein. Laat je inspireren door deze verrassende lezing over de werking van ons brein en bevorder je nieuwsgierigheid naar anderen. Hoe verrijken we ons kijken en behalen we andere resultaten, zonder gebruik te maken van nieuwe methodes? Ilke Oner is neuro-psycholoog en spreekt over beïnvloeding van het brein.

Op de markt vind je diverse standhouders. Een hiervan is Pharos. Bij hun stand kun je de tool 'welbevinden in het nieuwkomersonderwijs' bekijken. In deze tool vind je inhoudelijke informatie en praktische handvatten. Kom jij ook kijken?

56 Ruimte geven aan thuistalen in de klas

Deze workshop begint met een korte inleiding waarom je de thuistalen en -culturen van je leerlingen zichtbaar en hoorbaar zou willen maken. Daarna krijg je allerlei voorbeelden aangereikt hoe je dat kunt doen. Van taalmaatjes in de klas of groepsdoorbroken samen spelen tot werkstukken en muziekles in de verschillende thuistalen. Frederike Groothoff is na vele jaren ervaring als leerkracht nu docent aan de Hogeschool Utrecht en specialist meertaligheid.

57 Panelgesprek: hoe meertalig is de toekomst van ons onderwijs?

In Nederland heeft ruim 25% van de bevolking een migratie-achtergrond (CBS, 2023). Hoe denken onderzoekers Frederike Groothoff, Joana Duarte en Anne van Buul dat de toekomst van het (nieuwkomers)onderwijs er uit ziet? Is iedere klas in Nederland straks een tombola van verschillende talen? Wordt het nieuwkomers-onderwijs daarom misschien ooit wel overbodig? Tijdens dit panelgesprek verkennen we dromen van deze experts m.b.t. meertaligheid en denken we samen met jou na over hoe realistisch deze dromen zijn.

Dit panelgesprek wordt geleid door Harm van Gerven.

58 Misconcepties over meertaligheid. Wat klopt en wat is onzin?

Onder leerkrachten leven er verschillende ideeën over meertaligheid. Gaat aandacht voor de thuistalen van leerlingen ten koste van hun taalvaardigheid in het Nederlands? Moet ik alle twintig talen van mijn leerlingen kennen om er aandacht aan te geven? Tijdens deze workshop wordt op een interactieve manier alle mythes over meertaligheid behandeld. Joana Duarte is professor meertaligheid aan de NHL Stenden.

59 Jouw expertise telt. Doe mee aan wetenschappelijk onderzoek!

Als het over jouw klas gaat, ben jij de expert. In een groepsinterview gaan we in gesprek over de praktische haalbaarheid van ideeën die zijn ontwikkeld binnen het project Multi-STEM. Deel jij je expertise met de wetenschap? Deze gesprekken worden opgenomen en (geanonimiseerd) gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek. Lianne Stolte is promovendus aan de Universiteit Utrecht en doet onderzoek naar het inzetten van thuishalen in het PO.

60 Morgen meertaligheid integreren op school? Het kan!

Tijdens deze workshop worden verschillende meertalige werkvormen en activiteiten gedeeld die ingezet kunnen worden in de groep. Na dit uur heb je voorbeelden verzameld die jij morgen binnen je groep kunt inzetten om alle talen van de leerlingen een plek in het leerproces te bieden! Joana Duarte is professor meertaligheid aan de NHL Stenden.

Visie/organisatie en taal

61 EDI en NT2 in het nieuwkomersonderwijs

EDI én NT2 met nieuwkomers? Dat kan toch helemaal niet? In deze lezing ervaar je dat dit wel kan. Theorie over expliciete directe instructie wordt gekoppeld aan kennis over tweede taalverwerving. Dit draagt bij aan het geven van ijzersterke instructies met de focus op het leren van taal. Maja Zuiderveld heeft jarenlange ervaring in het nieuwkomersonderwijs. Via haar eigen bedrijf geeft ze trainingen en scholing op maat over burgerschap en effectief lesgeven (aan nieuwkomers).

62 Waarden en woorden voor een veilige school (directie/coördinatoren)

Michiel daagt je uit: formuleer de missie en visie van jouw school in maximaal zes waarden. Zes waarden, zes woorden. Waarom? Deze zes woorden zijn de sleutel tot een positieve en veilige school. En ze helpen je sturen op gewenst gedrag. Wil jij dat? Ga dan de uitdaging aan in deze actieve workshop. Michiel Commandeur is weerbaarheidstrainer en spelontwikkelaar.

63 Ruimte geven aan thuishalen in de organisatie (directie/coördinatoren)

Als je meer wilt doen met thuishalen- en culturen in jouw school. Hoe geef je dit dan vorm in het schoolgebouw, het team en in de samenwerking met ouders? In deze workshop maak je een rondgang door jullie gebouw, jullie schoolkalender en de schoolgids. Frederike Groothoff is na vele jaren ervaring als leerkracht nu docent aan de Hogeschool Utrecht en specialist meertaligheid. Tip: neem je schoolgids digitaal mee!

64

Burgerschap d'r Bij

Burgerschapsonderwijs kan worden ervaren als een loden last of als een prachtig onderwerp. In deze lezing ontdek je waarom je warm kunt worden van dit onderwerp. Je wordt meegenomen in hoe je een schooleigen visie op burgerschap en democratie kunt neerzetten en daarmee cyclisch kunt werken. Maja Zuiderveld heeft jarenlange ervaring in het nieuwkomersonderwijs. Via haar eigen bedrijf geeft ze trainingen en scholing op maat over burgerschap en effectief lesgeven (aan nieuwkomers).

65

Klankonderwijs: vanuit theorie en praktijk naar een visie (directie/coördinatoren)

Onderwijs aan nieuwkomers vraagt om het vergroten van kennis en vaardigheden. Klankonderwijs verdient een vaste plek in het onderwijsaanbod. In deze workshop verdiep je jouw kennis over klanken en leer je waarom deze kennis belangrijk is voor het ontwikkelen van een (school)visie op klankonderwijs. Leonie de Heer heeft jarenlange ervaring als leerkracht in het nieuwkomersonderwijs. Nu is ze als adviseur werkzaam bij PCOU Willibrord.

66

PO-VO overgang

Nieuwkomersleerlingen van 11-12 jaar zijn na een jaar nieuwkomersonderwijs niet klaar om naar een vorm van VO te gaan die bij zijn of haar capaciteiten past. Een extra jaar met een (taal)programma op maat helpt de leerling om dat niveau wél te behalen. We delen kennis over een goede doorstroom, de opzet van een kopklas (voorbeeld ITK Haarlem), het werken met een programma op maat en het bepalen van een uitstroomniveau. Dianne May en Edith de Graaff zijn beiden actief als ambulant begeleider in de regio Haarlem.

67

Introductie van leer- en ontwikkellijnen van LOWAN

Met grote verschillen tussen leerlingen, is het voor jou als leerkracht een flinke uitdaging om in korte tijd zo veel mogelijk schoolse kennis en de Nederlandse taal bij te brengen. Om je daarbij te helpen heeft een werkgroep van experts uit het nieuwkomersveld leerlijnen (PO) ontwikkeld. In deze workshop krijg je inzicht in hoe en waarom de LOWAN-leerlijnen en kleuter-ontwikkellijnen zijn samengesteld en leer je de opzet kennen. Marlien de Koning en Ank Stekelenburg zijn inhoudelijk adviseurs bij LOWAN en zijn allebei betrokken bij de ontwikkeling van de leerlijnen. Zij zullen deze sessie verzorgen.

68

Hoe gaan we verder na de zelfscan? (directie/coördinatoren)

Deze sessie is mogelijk in twee delen. **Deel 1** is een informatieve lezing over hoe je verder kunt nadat je de zelfscan hebt ingevuld. Aan de hand van 5 vragen leer je hoe je tot een effectief verbeterplan kunt komen. Ook krijg je handvatten aangereikt over verandermanagement. Zin om direct na deel 1 verder te werken aan verbeterdoelen voor jouw school? Volg dan ook **deel 2** en verhuis mee naar de winebar. Marieke Renkema is expert onderwijskwaliteit en begeleidt scholen op het gebied van onderwijs, kwaliteit en management.

69

Werksessie (directie/coördinatoren)

Deel 2 is een begeleide werksessie waarbij je zelf verbeterdoelen voor jouw school uitwerkt en vertaalt naar concrete verbeteractiviteiten. Deze activiteit vindt plaats in de winebar en wordt begeleid door Marieke Renkema. Het is belangrijk dat je voor deze sessie (deel 2) de LOWAN zelfscan hebt ingevuld en beschikt over een laptop.

70

SchoolKr8: LVS voor nieuwkomers PO

Met SchoolKr8 kun je op een praktische manier met de nieuwe LOWAN-leerlijnen werken en de ontwikkeling van nieuwkomers volgen. Tijdens deze pitch nemen we je mee door de applicatie en laten we je zien hoe je efficiënt en effectief alle gegevens kunt concentreren en de voortgang van je leerling(en) kunt monitoren. Werner Laicht is de ontwikkelaar van dit LVS. SchoolKr8 staat ook op de markt waar je het programma goed kunt testen.

71

Ontwikkeling van taalvaardigheid, wat werkt?

In deze interactieve workshop presenteren we de resultaten van een langlopend onderzoek naar de ontwikkeling van taalvaardigheid van nieuwkomers in het vervolgonderwijs (woordenschat, begrijpend lezen, spelling en grammatica) en welke didactische aanpakken effectief zijn. Daarna gaan we a.d.h.v. verschillende werkvormen bekijken hoe je de aanbevelingen kunt concretiseren in jouw onderwijspraktijk. Régina Petit en Dorothé Elshof zijn beiden onderzoeker bij het Kohnstamm Instituut. Annet Hermans is beleidsadviseur op Taalschool De Kameleon in Spijkenisse.

Laat je inspireren

72 Regionale samenwerking, wat maakt het een succes? (directie/coördinatoren)

Hoe kun je samenwerken met verschillende stakeholders om het nieuwkomers-onderwijs in een bepaald gebied duurzaam neer te zetten? In Utrecht wordt door verschillende organisaties samengewerkt vanuit één gezamenlijke aanpak: een stedelijke doorgaande lijn voor nieuwkomers. Deze aanpak zorgt o.a. voor soepele overgangen tussen nieuwkomersvoorzieningen en vervolgscholen. Esther van Zoest en Jenny Olsthoorn vormen de directie van Taalschool Utrecht. Zij delen informatie over dit model en samenwerking.

73 LOWANS Lentegasten: keuzefilm van Ria Goedhart

Leer jij veel van het kijken naar films en vind je het fijn om na de lunchpauze geïnspireerd te worden door een verhaal? Dan is de keuzefilm van Ria Goedhart (promovendus en Hogeschooldocent) wellicht iets voor jou! In de app lees je welke film Ria gekozen heeft en in de bioscoopzaal komt Ria de film zelf inleiden. De film heeft geen pauze en wij zorgen voor drinken en -uiteraard- popcorn.

74 Plenaire slotsessie met Sinan Can

Sinan Can (1977) is een Nederlandse onderzoeksjournalist en bekend om zijn prijswinnende documentaires over de oorlog in Afghanistan, Syrië en de terroristen van IS. Als geen ander brengt hij verhalen over angst, migratie, culturele verschillen en hoop. Door zijn werk komt hij vaak in aanraking met mensen die het verschil willen maken in de levens van anderen. 'Die mensen moeten we koesteren en steunen in hun werk', aldus Sinan.

Van 15.30 - 16.15 uur is er een plenaire interactieve eindsessie. Tijdens deze slotsessie gaan we met Sinan in gesprek over een aantal door hem geselecteerde fragmenten en kansen voor onderwijsprofessionals in het nieuwkomersonderwijs. Een slotsessie over hoop, dromen en zorgen voor elkaar.

Laat je inspireren en informeren tijdens spreekuren

Bij de markt zijn ook inloopsessies met diverse partijen, hieronder noemen we er drie:

■ Sparren met Inspectie

Vanuit de Inspectie van het Onderwijs is Miriam Baltussen aanwezig. Zij is inspecteur en bezoekt regelmatig nieuwkomerslocaties. Heb je een vraag of vind je dat de inspectie het anders zou moeten doen? Loop gerust binnen en ga in gesprek!

■ Over hoogbegaafdheid

Je hebt kennis van hoogbegaafdheid, maar weet niet precies hoe je dit herkent bij nieuwkomers? Of je twijfelt of een leerling hoogbegaafd is en je weet niet wat je moet doen? Leonieke Boogaard en Sima Daoud geven antwoord op jouw vragen over hoogbegaafdheid.

■ In gesprek met OC&W

Wil je even kennismaken met de regiocoördinatoren nieuwkomersonderwijs van OC&W en ontdekken wat zij doen of voor je kunnen betekenen? Heb je een goed idee voor het nieuwkomersonderwijs of wil je iets kwijt? Loop binnen en maak kennis met OC&W!

Laat je inspireren

hele dag open

■ Tentoonstelling portretten van leerlingen (entresol)

■ De markt (hospitality area)

■ Tentoonstelling meertaligheid (lounge area)

Tijdens de dag is er een informatiemarkt. De markt is open van 09.00 tot 17.00 uur. Een aantal standhouders uitgelicht: Rezulto, SchoolKr8, Lappa Books, Bazalt Groep, Pharos.

REZULTO

PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSONDERSCHEIDEN

SchoolKr8

LOWAN live

Bij LOWAN live kun je met al je prangende vragen terecht. Heb je een pleister nodig? Wil je weten waar een bepaalde sessie is of heb je onderwijsinhoudelijk advies nodig? We helpen je graag verder. En mocht je suggesties voor ons hebben bijvoorbeeld voor onze website, community, nieuwsbrieven of voor deze studiedagen, dan luisteren we graag naar je! Wees welkom bij team LOWAN!

Hieronder een overzicht van alle sessies. Naast de titel en type sessies hebben we kernwoorden bij de sessies geplaatst. (1/2)

Titel	Tags	Titel	Tags
▲ 1 Taal leer je overal waar relaties goed zijn (Keynote van Steven Pont)	communicatie, relatie	▲ 31 “Wat is dat eigenlijk, boos zijn?”	emotie, cultuur, taal, gedrag
● 2 Speel & Bouw je Taal	spel, lego	● 32 Zingend Nederlands leren met Sounds for freedom	muziek, woordenschat
▲ 3 De taal van spel (basis)	jonge kind, spel, onderzoek	■ 33 Safe & Sound: muziektherapie in de klas	muziek, seo, taal
● 4 Laat je meenemen in de wereld van theater	spel, improvisatie, praktisch	■ 34 Grammatica bij Wereld vol Woorden thematisch (basis)	grammatica, z=s, mondeling
● 5 De taal van spel: analyseren en interveniëren (ervaren lkr.)	jonge kind, analyse, spel	■ 35 Grammatica bij Wereld vol Woorden thematisch (verdieping)	grammatica, z=s, mondeling
● 6 Kennismaking TeamUp op school	team-up, spel, groep	■ 36 Taal of toch TOS?	TOS, stagneren, signaleren
■ 7 Gym, in de schoenen van de leerling	schooltaal, gym	■ 37 Woorden voor weerbaarheid (basis)	pragmatiek, spreken
● 8 Maak je eigen kunstwerk in DE MAAKRUIJTE	creatief, thema	■ 38 Thematisch werken aan woordenschat, zonder methode	woordenschat, praktisch
● 9 Drama ‘Taal door beweging’	taal, spel	▲ 39 Een woordenschattest speciaal voor nieuwkomers	test, toets, woordenschat
■ 10 Als ik minister van onderwijs zou zijn...	brainstorm, visie	■ 40 Thematisch werken met LOGO3000	woordenschat, 4-takt
■ 11 Dyslexie bij nieuwkomers: bestaat dat?	dyslexie	◆ 41 Panelgesprek: woordenschatonderwijs is (g)een vak apart	panelgesprek
▲ 12 Rijke teksten ook in het nieuwkomersonderwijs!	rijke teksten	■ 42 Thematiseren draait om herkenbaarheid	spel, taal, leren, praktisch
■ 13 Aan de slag met leesbevordering in nieuwkomersonderwijs	motiveren, leesactiviteiten	■ 43 Woorden in Prenten, nog meer woorden leren!	woordenschat, leesplezier
● 14 Digitale geletterdheid combineren met taal	ict, taal	■ 44 Praktische consolideertips, want taal is overal!	woordenschat, consolideren
■ 15 Rijke teksten lezen met nieuwkomers	betrokkenheid, praktisch	● 45 TeamUp, praten zonder woorden (verdieping)	spel, trauma, stress
■ 16 Klankonderwijs: de praktische basis	klanken, praktisch	■ 46 Doe 's lief: compassietraining voor kinderen	spel, welbevinden
■ 17 Taalsteun geven in de rekenles	rekenen, taalsteun	■ 47 Onbekend talent herkennen en begeleiden	hoogbegaafdheid
■ 18 Passende rekeninterventies voor nieuwkomers	rekenen, bareka, RT	■ 48 In gesprek met ouders over kindermishandeling	kindermishandeling, gesprek
■ 19 6 praktische tips voor rekenen met jonge nieuwkomers	jonge kind, tips, rekenen	▲ 49 Nieuwkomers en hechting	hechting, gedrag
+ 20 Meten en rekenen met het rekenmuurtje van Bareka	rekenen, bareka	+ 50 Lancering tool: welbevinden in het nieuwkomersonderwijs	welbevinden, overzicht
+ 21 Mini-les rekenen voor kleuters	jonge kind, rekenen, les	● 51 Tekenen je gesprek?: gesproken taal in een visueel schema	gesprek, tekenen
■ 22 Thuiszitten inzetten in de rekenles	rekenen, thuiszitten	■ 52 Sterke start met een goede intake	intake, gesprek
■ 23 Poëzie schrijven met de taalronde	taalronde, poëzie	◆ 53 Panelgesprek: Ouderbetrokkenheid verbeteren vraagt om duidelijkheid	ouders, visie
■ 24 Vandaag zinsdelen juf? Wauw! (basis)	grammatica, bovenkamer	■ 54 Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (basis)	ouders, gesprek, cultuur
● 25 Exclusieve sessie ‘Reclame maken voor jezelf’	zelf ervaren, poëzie	▲ 55 Boost Your Brain: verrijken van het kijken	brein, ontwikkeling
■ 26 Grammatica onderwijzen? Ja! Hoe? Met De Bovenkamer! (ervaren)	reguliere groep	■ 56 Ruimte geven aan thuiszitten in de klas	meertaligheid
● 27 Pakkend schrijven: schrijftips voor schoolleiders & coördinatoren	schrijven, teksten	◆ 57 Panelgesprek: hoe meertalig is de toekomst van ons onderwijs?	meertaligheid, panel
■ 28 Culturele diversiteit in de klas	culturele verschillen	■ 58 Misconcepties over meertaligheid. Wat klopt en wat is onzin?	meertaligheid
■ 29 Iedere taal is een wereld	culturele verschillen	+ 59 Jouw expertise telt. Doe mee aan wetenschappelijk onderzoek!	onderzoek, multi-STEM
■ 30 Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (ervaren lkr.)	Interculturelecommunicatie		

Overzicht

Hieronder een overzicht van alle sessies. Naast de titel en type sessies hebben we kernwoorden bij de sessies geplaatst. (2/2)

Titel	Tags
■ 60 Morgen meertaligheid integreren op school? Het kan!	meertaligheid, werksessie
▲ 61 EDI en NT2 in het nieuwkomersonderwijs	EDI, doelgericht, didactiek
■ 62 Waarden en woorden voor een veilige school	schoolplan, identiteit, dir/ib
■ 63 Ruimte geven aan thuistalen in de organisatie	meertaligheid, directie/ib
▲ 64 Burgerschap d'r Bij	burgerschap, school
■ 65 Klankonderwijs: vanuit theorie en praktijk naar een visie	klankonderwijs, visie
■ 66 PO-VO overgang	po-vo, kopklas, overstap
■ 67 Introductie van leer- en ontwikkellijnen van LOWAN	LOWAN- leerlijnen
▲ 68 Hoe gaan we verder na de zelfscan?	analyseren, doelen stellen
● 69 Werksessie	selectie, doelen stellen, plan
+ 70 SchoolKr8: LVS voor nieuwkomers PO	online, leerlingvolgsysteem
■ 71 Ontwikkeling van taalvaardigheid, wat werkt?	onderzoek, bevindingen, taal
■ 72 Regionale samenwerking, wat maakt het een succes?	partners, samenwerking
+ 73 LOWANS Lentegasten: keuzefilm van Ria Goedhart	
● 74 Plenaire slotsessie met Sinan Can	

Inloopactiviteit
◆ Sparren met Inspectie
◆ Over hoogbegaafdheid
◆ In gesprek met OC&W
◆ Tentoonstelling portretten van leerlingen (entresol)
◆ De markt (hospitality area)
◆ Tentoonstelling meertaligheid (lounge area)

Tls vnl

Blokkenschema

Zaal en tijd	09.15	09.30	09.45	10.00	10.15	10.30	10.45	11.00	11.15	11.30	11.45	12.00	12.15	12.30	12.45	13.00	13.15	13.30	13.45	14.00	14.15	14.30	14.45	15.00	15.15	15.30	15.45	16.00	16.15	16.30		
Ontvangstruimte	Inloop, koffie/thee												Lunch																		Borrel	
Markt	De informatiemarkt: laat je informeren en inspireren door verschillende aanbieders op het gebied van (meertalige) leermiddelen & professionalisering																															
Eventhall	Woordenschat ochtendgym		Plenaire opening			4. Laat je meenemen in de wereld van theater - Elsbeth Endeman en Ruth den Hartog					1. Keynote: taal leer je overal waar relaties goed zijn - Steven Pont					4. Laat je meenemen in de wereld van theater					1. Keynote: taal leer je overal waar relaties goed zijn - Steven Pont					74. Plenaire slotsessie Met Sinan Can						
Zaal 1 (70)							8. Maak je eigen kunstwerk in DE MAAKRUIMTE - Sjaan van Riel										8. Maak je eigen kunstwerk in DE MAAKRUIMTE - Sjaan van Riel															
Zaal 2 (70)							6. Kennismaking TeamUp op School				45. TeamUp, praten zonder woorden (verdieping)				33. Safe & Sound: muziektherapie in de klas - Sander van Goor						33. Safe & Sound: muziektherapie in de klas - Sander van Goor											
Winebar links							LOWAN Spreekuur Leer- en ontwikkellijnen				69. Werksessie (directie/coördinatoren)										LOWAN Spreekuur Leer- en ontwikkellijnen											
Winebar rechts													Sparren met de inspectie						Sparren met de inspectie						Over Hoog- begaafdheid							
LOWAN area	LOWAN LIVE: geen vraag of idee is te gek																															

Zaal 3 (24)	14. Digitale geletterdheid combineren met taal - Miranda Wedekind				14. Digitale geletterdheid combineren met taal - Miranda Wedekind				25. Exclusieve workshop 'Rclame maken voor jezelf' Melle Dottings								 Onder voorbehoud van wijzigingen			
Zaal 4 (40)	2. Speel & Bouw je Taal Marije Kool				2. Speel & Bouw je Taal Marije Kool				70. Schoolkr8: LVS voor nieuwkomers PO - Werner Laicht				14. Digitale geletterdheid combineren met taal - Miranda Wedekind							
Zaal 5 (online, 35)	32. Zingend Nederlands leren met Sounds for freedom		32. Zingend Nederlands leren met Sounds for freedom		32. Zingend Nederlands leren met Sounds for freedom		32. Zingend Nederlands leren met Sounds for freedom		Prem-iere!		31. "Wat is dat eigenlijk, boos zijn?" Graziela Dekeyzer									
Workshopruimte (7)	10. Als ik Minister van onderwijs zou zijn...		In gesprek met OCW		10. Als ik Minister van onderwijs zou zijn...		In gesprek met OCW		59. Jouw expertise telt Lianne Stolte				59. Jouw expertise telt Lianne Stolte							
Workshopruimte (8)									21. Mini-les rekenen voor kleuters				21. Mini-les rekenen voor kleuters							
Entresol	Tentoonstelling portretten van leerlingen																			

→ Onder voorbehoud van wijzigingen

The Lounge	Tentoonstelling meertaligheid																			
Zaal 6 (112)	43. Woorden in Prenten, nog meer woorden leren! - Marije Heidenrijk					46. Doe 's lief: compassietraining voor kinderen - Irma Smegen					16. Klankonderwijs: de praktische basis Leonie de Heer					30. Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (ervaren lkr.)				
Zaal 7 (70)	48. In gesprek met ouders over kindermishandeling					11. Dyslexie bij nieuwkomers: bestaat dat? - Femke Scheltinga					13. Aan de slag met leesbevordering in nieuwkomersonderwijs - Femke Scheltinga					62. Waarden en woorden voor een veilige school (directie/coördinatoren)				
Zaal 8 (70)	37. Woorden voor weerbaarheid (basis) Michiel Commandeur					35. Grammatica bij Wereld vol Woorden thematisch (verdieping) - Hanna Kuijs					66. PO-VO overgang Dianne May en Edith de Graaff					18. Passende rekeninterventies voor nieuwkomers				
Zaal 9 (70)	5. De taal van spel: analyseren en interveniëren (ervaren) Carla van Deelen					15. Rijke teksten lezen met nieuwkomers Jolijn Kromhout en Merlijn Wentzel					44. Praktische consolideertips, want taal is overal! Veronique Rijkenberg en Marije Oomens									
Zaal 10 (112)	72. Regionale samenwerking, wat maakt het een succes? (directie/coördinatoren)					40. Thematisch werken met LOGO3000 Mariska Groeneveld					29. Iedere taal een wereld Leila Jaffar en Radi Suudi					38. Thematisch werken aan woordenschat, zonder methode - Mariska Groeneveld				
Zaal 11 (130) bioscoop	42. Thematiseren draait om herkenbaarheid Tessel van der Linde					20. Meten en rekenen met het Rekenmuurtje van Berek - Simon van der Slujs					Premiere!					73. LOWANS Lentegasten: keuzefilm van Ria Goedhart				
Zaal 12 (70)	24. Vandaag zinsdelen juf? Wauw! (basis) Josée Coenen										26. Grammatica onderwijzen? Ja! Hoe? De bovenkamer! (ervaren) - Josée Coenen					64. Burgerschap d'r Bij Maja Zuiderveld				
Zaal 14 (70)	61. EDI en NT2 in het nieuwkomers-onderwijs - Maja Zuiderveld					9. Drama 'Taal door beweging' Christa de Vries					27. Pakkend schrijven: schrijftips voor schoolleiders & coördinatoren - Dennis Rijnsvis					50. Lancering tool: welbevinden in het nieuwkomersonderwijs				
Zaal 15 (80)	22. Thuis talen inzetten in de rekenles Lianne Stolte					47. Onbekend talent herkennen en begeleiden Sima Daoud en Leonieke vd Boogaard					52. Sterke start met een goede intake Paul Nijhof									
Zaal 16 (80)	65. Klankonderwijs: vanuit theorie en praktijk naar een visie (directie/coördinatoren)					36. Taal of toch TOS? Janneke de Waal					67. Introductie van leer- en ontwikkellijnen van LOWAN					23. Poëzie schrijven met de taalronde Jolijn Kromhout				
Zaal 17 (150)	57. Panelgesprek: Hoe meertalig is de toekomst van ons onderwijs?					53. Panelgesprek: Ouderbetrokkenheid verbeteren vraagt om duidelijkheid					42. Thematiseren draait om herkenbaarheid Tessel van der Linde					41. Panelgesprek: Woordenschatonderwijs is (g)een vak				
Zaal 18 (100)	68. Hoe gaan we verder na de zelfscan? (directie/coördinatoren) - Mariëke Renkema					19. 6 praktische tips voor rekenen met jonge nieuwkomers					71. Ontwikkeling van taalvaardigheid, wat werkt?					3. De taal van spel (basis) Carla van Deelen				
Zaal 19 (160)	49. Nieuwkomers en hechting Anton Horeweg					58. Misconcepties over meertaligheid. Wat klopt en wat is onzin? Joana Duarte					51. Teken je gesprek®: gesproken taal in een visueel schema Adinda de Vreede					39. Een woordenschattest speciaal voor nieuwkomers - Manuela Pinto en Shalom Zuckerman				
Zaal 20 (160)	54. Ouderbetrokkenheid op een superdiverse school (basis)					12. Rijke teksten ook in het nieuwkomersonderwijs! Erna van Koozen					56. Ruimte geven aan thuistalen in de klas - Frederike Groothoff					60. Morgen meertaligheid op je school integreren? Het kan! - Joana Duarte				
Zaal 21 (140)	34. Grammatica bij Wereld vol Woorden thematisch (basis) - Hanna Kuijs					63. Ruimte geven aan thuistalen in de organisatie (directie/coördinatoren)					7. Gym, in de schoenen van de leerling Jelle Boot					17. Taalsteun geven in de rekenles Anne van Buul en Chantal Fuchs				
Zaal 22 (140)	55. Boost Your Brain: verrijken van het kijken Ilke Oner					31. "Wat is dat eigenlijk, boos zijn?" Graziela Dekeyser					28. Culturele diversiteit in de klas Jannie Limburg									

Legenda

- Workshop
- Lezing/masterclass
- Panelgesprek
- Pitch/mini-les/onderzoek/film
- Doe-sessie
- Inloop
- Plenair
- Eten & drinken

Legenda

- Workshop
- ▲ Lezing/masterclass
- ◆ Panelgesprek
- ⊕ Pitch/mini-les/onderzoek/film
- Doe-sessie
- Inloop
- Plenair
- Eten & drinken

Tl s vrl

LOWAN studiedagen 2024

26 en 27 maart 2024, Blokhoeve 1, Nieuwegein | www.lowan.nl

Vragen? Bel of mail ons:

Helpdesk LOWAN-PO

helpdesk@lowanpo.nl

030 – 232 4848

